

Consultatieverslag Lachgasbesluit

Via www.internetconsultatie.nl is van 12 juni 2020 tot en met 11 juli 2020 aan een ieder de mogelijkheid geboden te reageren op het voorstel tot wijziging van het Opiumwetbesluit in verband met lachgas. Met dit besluit wordt lachgas op lijst II bij de Opiumwet geplaatst en worden de oorspronkelijke toepassingen van lachgas uitgezonderd van de opiumwetverboden. Er zijn in totaal 58 reacties ingediend, waarvan 43 openbaar.¹ Zowel bedrijven en maatschappelijke instellingen als burgers hebben op de consultatie gereageerd. Van de 58 reacties steunt in totaal 62% het voorstel. Daarvan steunt 24% de conceptregelgeving zonder verdere aanpassingen, en 38% steunt de regelgeving maar stelt binnen de kaders van het Opiumwetbesluit andere maatregelen of aanpassingen voor. Uit 38% van de reacties blijkt dat het voorstel niet wordt gesteund. Bij een deel van deze reacties worden alternatieven buiten het kader van de Opiumwet/het Opiumwetbesluit voorgesteld. De inzendingen worden in dit consultatieverslag als volgt thematisch behandeld:

- Ondersteuning van beleid
- Keuze Opiumwet en bestaande wettelijke kaders
- Voorgestelde wijzigingen gerelateerd aan het besluit
- Preventie en voorlichting
- Handhaving

1. *Ondersteuning van beleid*

Zoals hierboven aangegeven, blijkt uit het merendeel van de reacties dat de voorgenomen regelgeving wordt ondersteund. Uit veel van die reacties blijkt dat men het eens is met een verbod en dat recreatief gebruik van lachgas onwenselijk is, omdat het leidt tot (volks)gezondheidsschade, overlast, en verkeersproblematiek. Zo geeft een respondent aan: "Ik wil graag steun betuigen voor dit wetsvoorstel. Het gebruik van lachgas veroorzaakt overlast in de openbare ruimte, is een gevaar in het verkeer, en schadelijk voor de volksgezondheid." Een andere respondent schrijft: "Een verbod op recreatief gebruik van lachgas is alleszins te rechtvaardigen, als we kijken naar de effecten op de volksgezondheid en de verkeersveiligheid."

2. *Keuze Opiumwet en bestaande wettelijke kaders*

Verschillende indieners geven aan dat al voldoende kan worden gehandhaafd op basis van bestaande juridische kaders. Volgens de regering is dit niet het geval. Zoals ook in de antwoorden op schriftelijke vragen van de Tweede Kamer aangegeven, is de reikwijdte van de verschillende wettelijke kaders die reeds van toepassing zijn op lachgas onvoldoende. Lachgas is een stof die qua chemische samenstelling en werking nagenoeg hetzelfde is in de verschillende toepassingen die de stof kent. Dit terwijl naar gelang het type gebruik verschillende wettelijke kaders van toepassing zijn. Die verscheidenheid maakt het vormgeven van aanbod beperkende maatregelen complex. In het antwoorden op schriftelijke vragen van de Tweede Kamer is toegelicht waarom o.a. de Geneesmiddelenwet, de Wet voorkoming misbruik chemicaliën, de Warenwet, en REACH geen of slechts beperkt grondslag bieden om aanbod beperkende maatregelen te treffen, dan wel om andere redenen geen zinvolle route lijken.² Ook is gebleken dat alleen de Opiumwet als 'stof-wet' het bereik heeft om de stof lachgas te reguleren ongeacht de toepassing en vervolgens specifieke toepassingen uit te zonderen. In alle andere gevallen gaat het om regelgeving van lachgas voor een bepaalde toepassing. Met de plaatsing van lachgas op lijst II wordt een extra interventiemogelijkheid gecreëerd waardoor, ter bescherming van de volksgezondheid, de verkeersveiligheid en de samenleving in het algemeen, een sluitend en daarmee ook doeltreffender kader wordt geboden voor het terugdringen van het aanbod van lachgas voor recreatief gebruik als roesmiddel en de daarmee samenhangende problematiek.

Verschillende respondenten stellen een aanpak voor op basis van gereguleerd gebruik. Centraal uitgangspunt in de door een van de partijen voorgestelde aanpak is dat veilig gebruik van lachgas voor recreatieve doeleinden mogelijk is. In het licht van de beoordeling van de Commissie Risicobeoordeling welke aangeeft dat het niet eenvoudig is een veilige bovengrens op te nemen voor het gebruik van lachgas en ook beperkt gebruik al tot risico's kan leiden, onderschrijft de regering dit uitgangspunt niet.³ Daarnaast lijkt de voorgestelde aanpak het recreatief gebruik van

¹ Het Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft haar advies ook via de internetconsultatie ingediend. Omdat de ATR door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn, en Sport als onderdeel van de vaste procedure om advies is gevraagd wordt dit advies apart in de verdere behandeling meegenomen.

² Kamerstukken II 2019/2020, 24077-460.

³ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019), p. 6.

lachgas als genotsmiddel te bestendigen wat, gelet op de mogelijke risico's, haaks staat op de aanpak die wordt nagestreefd.

Verschillende respondenten hebben bezwaren tegen het ontwerpbesluit omdat de Opiumwet de gebruiker zou criminaliseren. De Opiumwet is primair gericht op bescherming van de volksgezondheid. Het gebruik van drugs is daarom bewust buiten de werkingssfeer van de Opiumwet gelaten om te voorkomen dat door strafbaarstelling mensen geen hulp zouden zoeken als zij als gevolg van hun drugsgebruik in de problemen komen. Dit uitgangspunt geldt ook voor lachgas wanneer het op lijst II van de Opiumwet wordt geplaatst. Het niet strafbaar stellen van drugsgebruik moet daarom worden gezien als beschermingsmaatregel die past binnen het Nederlandse drugsbeleid.⁴ Daarnaast ligt het in de lijn der verwachting dat er ten aanzien van lachgas in de Aanwijzing Opiumwet, welke betrekking heeft op de opsporing en de vervolging van personen die delicten uit de Opiumwet begaan, richtlijnen worden vastgesteld die bepalen dat bij bezit van een kleine hoeveelheid voor eigen gebruik, er normaliter slechts inbeslagname zal volgen. Bij bezit van grotere hoeveelheden kan het OM overgaan tot vervolging. De regering onderschrijft daarnaast het belang van goede voorlichting en preventie, zoals hieronder ook wordt toegelicht.

Sommige respondenten stellen ook voor om voor lachgas een vergelijkbaar beleid als voor alcohol te voeren. Het gebruik van lachgas als recreatieve drug in de omvang waarin dit nu wordt gebruikt is een vrij recent verschijnsel. Wanneer er in Nederland een nieuwe drug op de markt verschijnt wordt per keer bekeken wat deze stof precies is, welke effecten het heeft en hoe risicovol een stof is. Om deze inschatting te maken wordt het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM) om een risicobeoordeling gevraagd. Het CAM is in 2000 ingesteld en heeft als taak een risicobeoordeling uit te voeren op nieuw verschenen drugs. De beoordeling wordt uitgevoerd door experts uit de Commissie Risicobeoordeling. De beoordeling volgt altijd een vaste methode. De risico's van een stof worden ingeschat aan de hand van de individuele gezondheid, de volksgezondheid, openbare orde en veiligheid, en criminele betrokkenheid. Aan de hand van de risicobeoordeling kan door ons vervolgens beleid ten aanzien van deze nieuwe drugs worden bepaald. Afhankelijk van de uitkomsten van de risicobeoordeling is plaatsing onder de Opiumwet dan één van de opties. Ook in het geval van lachgas vormt de beoordeling de grondslag voor de landelijke aanpak. Lachgas is ten opzichte van alcohol een nieuw product. Daardoor is het mogelijk om op basis van de huidige wetenschap en draagvlak passend beleid te maken. Voor alcohol komt er steeds meer zicht op de gezondheidsrisico's en de effecten van beschikbaarheid en marketing. Het voorkomen van problematisch alcoholgebruik is dan ook één van de thema's van het Nationaal Preventieakkoord. Hiervoor worden er afspraken gemaakt met maatschappelijke partijen en regels gesteld om bijvoorbeeld de verkoop en het gebruik van alcohol te reguleren. De Voortgangsrapportage van het RIVM over het Nationaal Preventieakkoord toont aan dat er meer nodig is om de doelstellingen om problematisch alcoholgebruik te voorkomen te halen. Dit maakt het dat het huidige alcoholbeleid niet geschikt is om gezondheidsrisico's met lachgas te voorkomen.

Eén respondent geeft aan dat het verhandelen van schadelijke waren, waaronder lachgas, in beginsel strafbaar is op grond van artikel 174 Wetboek van Strafrecht. Bij deze strafbepaling gaat het echter meer om bescherming tegen het niet vermelden aan de schadelijke aard van waren bij de verkoop dan om de schadelijke aard van de waren op zichzelf. Op dit punt strafbaarstelling op grond van de Opiumwet een betere bescherming. Hier komt bij dat de strafbaarstelling van artikel 174 Sr is beperkt tot handelingen rond het verkopen of te koop aanbieden van waren en niet van toepassing is op het bijvoorbeeld het vervoeren of aanwezig hebben van lachgas met het oog op recreatief gebruik als roesmiddel. Ook op dit punt biedt strafbaarstelling op grond van de Opiumwet meer armslag. Artikel 40 van de Geneesmiddelenwet biedt onvoldoende grond om generiek op te treden tegen de verkoop van lachgas. De Geneesmiddelenwet ziet op lachgas dat is bestemd voor gebruik in de (dier)geneeskunde. Ongeacht de psychoactieve werking van de stof die nagenoeg onveranderd blijft in de verschillende toepassingen valt lachgas niet altijd onder de juridische definitie van een geneesmiddel op grond van de Geneesmiddelenwet.⁵

3. Voorgestelde wijzigingen gerelateerd aan het besluit

Ten aanzien van de toepassing van lachgas als voedingsadditief van worden door respondenten verschillende aanpassingen voorgesteld.

---

⁴ Aangangsel Handelingen II 2018/2019, nr. 3799, p. 2.

⁵ Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar Kamerstukken II 2019/2020, 24077-460.

- Een respondent verzoekt een algeheel verbod op de verkoop van lachgas aan particulieren op te nemen. Een ander verzoekt het produceren van lachgas voor slagroomkloppers te verbieden. Volgens de regering zijn dergelijke vergaande maatregelen disproportioneel en niet in lijn met het advies van de Commissie Risicobeoordeling.⁶
- Een respondent verzoekt om een uitbreiding van de lijst met SBI-codes van bedrijven waaraan importeurs van lachgas ampullen mogen leveren. Dezelfde partij merkt ook op dat winkels in huishoudelijke artikelen niet alleen bij importeurs inkopen, maar soms ook bij groothandels en dat kookwinkels apart dienen te worden omschreven, omdat deze mogelijk buiten de lijst vallen doordat hier geen aparte SBI-code voor geldt. Naar aanleiding van deze reactie is de lijst met SBI-codes (bijlage II) aangepast en wordt nu onderscheid gemaakt tussen detaillisten en eindgebruikers. Detaillisten zijn de winkels in huishoudelijke artikelen, eindgebruikers zijn horecabedrijven en/of bakkerijen en/of horecaopleidingen. De lijst met SBI-codes van de eindgebruikers is niet aangepast, omdat hiervoor geen noodzaak bleek op basis van de reacties van de internetconsultatie. De lijst met SBI-codes van de bevat nu de volgende verwijzing: SBI-code 47.5: winkels in overige huishoudelijke artikelen
  - SBI-code 47.59: winkels in meubels, verlichting en overige huishoudelijke artikelen (rest)
    - SBI-code 47.59.5: winkel in glas- porselein- en aardewerk
    - SBI-code 47.59.6 winkels gespecialiseerd in overige huishoudelijke artikelen (rest)
    - SBI-code 47.59.7: winkels in huishoudelijke artikelen algemeen assortiment

Voor de importeur van lachgas is in de toelichting nu aangegeven dat deze mag leveren aan de detaillisten met SBI-codes, zoals opgenomen in bijlage II. Voor de groothandel geldt nu dat deze mag leveren aan zowel de detaillisten, als de eindgebruikers, met de SBI-codes, zoals opgenomen in bijlage II. Hierdoor wordt het mogelijk voor detaillisten om ook via groothandels lachgasampullen in te kopen. Omdat detaillisten geen eindgebruiker zijn van het product, maar het product inkopen voor eigen bedrijfsbevoorrading, geldt bij de verkoop aan detaillisten geen maximum aan de te verkopen producten. Voor levering aan horecabedrijven als zijnde eindgebruikers als genoemd in bijlage II geldt wel een maximum. Hier wordt verder in dit verslag nader op ingegaan. Daarnaast is nadrukkelijk opgenomen dat – waar eindgebruikers de ampullen in geen geval aan derden mogen verkopen of ter hand stellen – detaillisten dit alleen mogen conform de opgenomen werkwijze in de Nota van Toelichting.

Er is geen aparte omschrijving opgenomen voor kookwinkels omdat kookwinkels in de meeste gevallen een SBI-code hebben uit bijlage II. Ook is de lijst in bijlage II niet-limitatief, dit bleek reeds uit het ontwerpbesluit dat open stond voor internetconsultatie. Omdat een sector zich kan ontwikkelen en de regering levering binnen de gastronomische toepassing niet onnodig in de weg wil staan, is de volgende tekst opgenomen: *"Toekomstige ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat ook andere bedrijven, niet vallend onder de SBI-codes in bijlage II, handelingen met lachgas mogen verrichten omdat zij het lachgas als voedingsadditief toepassen, en het lachgas nadrukkelijk niet bestemd is het bewustzijn van de mens te beïnvloeden."*

- Verschillende respondenten stellen voor de voorwaarde te schrappen dat bij iedere transactie in groothandels een (digitaal) afschrift van een inschrijving in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel moet worden gecontroleerd. De voornaamste reden is dat groothandels met een gesloten klantsysteem werken en dus weten aan wie wordt geleverd. De Nota van Toelichting is hierop aangepast, omdat in eerste instantie het controleren van de KvK inschrijving zo was bedoeld dat mag worden aangesloten bij het eigen klantsysteem. De reacties hebben ertoe geleid dat zowel onder importeur als onder groothandel de volgende tekst is toegevoegd: *Wanneer een bedrijf werkt met klantenpassen of een klantregistratiesysteem waarbij bij uitgifte daarvan of registratie is gevraagd om een (digitaal) afschrift van een uittreksel uit het Handelsregister van de KvK kan bij de transactie worden volstaan met het vertonen van deze klantenpas. Echter, in alle gevallen geldt dat slechts geleverd mag worden aan bedrijven met SBI-*

⁶ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019).

codes zoals in bijlage II opgenomen. Het staat de betreffende ondernemer vrij om de methode te kiezen waarop aan de kassa de SBI-code gecontroleerd kan worden."

- Verschillende partijen geven aan dat het niet werkbaar is wanneer lachgas ampullen slechts mogen worden verkocht als onderdeel van een gezond boodschappenpatroon passend bij de bereiding van voedsel. Deze opmerking werd zowel vanuit de detailhandel als de groothandel gemaakt. Deze opmerking wordt ten dele overgenomen. In groothandel mogen per klant tot 250 ampullen per keer worden verkocht. Daarnaast zijn andere producten welke passen binnen het normale inkooppatroon van de klant voorhanden en is dit inzichtelijk via klantsystemen waarmee groothandel werken. Verkoop in de detailhandel geschiedt wezenlijk anders. Zo is de klant niet bekend, omdat er niet wordt gewerkt met een klantsysteem en worden lachgasampullen en voedingsmiddelen doorgaans in andere winkels verkocht. Een gecombineerd inkooppatroon is daarmee praktisch niet haalbaar. De regering heeft daarom besloten dat in de detailhandel lachgasampullen niet als onderdeel van een gezond boodschappenpatroon hoeven te worden verkocht. Daarentegen vindt de wetgever het wel belangrijk om een aanvullend voorschrift op te nemen waaruit blijkt dat de verkoop van ampullen in detailhandel voor toepassing als voedingsadditief geen verkapte manier van verkoop voor recreatief gebruik mag opleveren. Om die reden is aan de Nota van Toelichting de volgende tekst toegevoegd: *"De ampullen worden niet afzonderlijk verkocht maar alleen bij een gezond inkoop patroon, dat wil zeggen in aanvulling op producten die logischerwijs bij de bereiding van voedsel horen dan wel andere horecaproducten welke past binnen het normale inkooppatroon van de klant."*
- Verschillende respondenten verzoeken dat het maximum aantal ampullen dat eindgebruikers in bezit mogen hebben wordt opgehoogd tot 500. Hieraan wordt geen gehoor gegeven. Het opgenomen maximum is opgesteld op basis van navraag in het veld. Ook is het niet eenvoudig een bandbreedte op te stellen die passend is voor alle bedrijven, zoals opgenomen onder eindgebruiker in bijlage II van de Nota van Toelichting. Het gestelde maximum van 250 zal daarbij voor sommige bedrijven ruim boven het benodigde aantal ampullen liggen en voor sommige bedrijven zal dit krupper zijn. Uitgaande van de praktijk dat veel horecabedrijven wekelijks of vaker bevoorraden, voorziet de regering dat ook voor deze partijen deugdelijke bevoorrading met het voorgestelde maximum praktisch haalbaar is. Zoals hierboven ook al opgemerkt, geldt voor bedrijven met een SBI-code genoemd onder detailhandel in bijlage II geen maximumaantal ampullen, omdat deze aankoop geschiedt met het oog op de eigen bedrijfsbevoorrading.

Verschillende partijen merken op het dat uitstal- en reclamebeperkingen praktisch onuitvoerbaar zijn dan wel geen passende maatregelen zijn gelet op het gestelde doel. Op grond van artikel 3b Opiumwet geldt een breed reclameverbod voor Opiumwetmiddelen. Alleen voor medische en wetenschappelijke doeleinden wordt een uitzondering gemaakt. Dit geldt ook voor lachgas. Omdat lachgas na de wijziging van het Opiumwetbesluit in eerste instantie een Opiumwetmiddel is dat slechts voor specifieke toepassingen mag worden verkocht ziet de regering geen aanleiding afstand te nemen van het verbod om reclame te maken.

Reacties op de internetconsultatie zijn daarnaast aanleiding om het vervoer van lachgas als onderdeel van de uitzonderingen nader te omschrijven. Onder technische toepassing is de volgende aanvullende tekst opgenomen: "Het is bedrijven die handelingen verrichten met lachgas voor technische doeleinden toegestaan gebruik te maken van een beroepsvervoerder voor het vervoer van het lachgas. Om die reden is het de beroepsvervoerder toegestaan lachgas te vervoeren. Aan de beroepsvervoerder worden geen aanvullende eisen opgelegd. De vervoerder heeft namelijk maar beperkt de mogelijkheid om de lading te controleren en zich te vergewissen van de overige omstandigheden. Het is de verantwoordelijkheid van de verkoper, ook als hij gebruik maakt van een beroepsvervoerder, om ervoor te zorgen dat het lachgas wordt geleverd conform dit besluit. De wetgever bedoelt met beroepsvervoerder in het kader van de technische toepassing bijvoorbeeld bedrijven gespecialiseerd in het vervoer van gevaarlijke stoffen." Onder de toepassing van lachgas als voedingsadditief is de volgende tekst opgenomen: *"Het is bedrijven die handelingen verrichten met lachgas dat is bestemd als voedingsadditief toegestaan gebruik te maken van een beroepsvervoerder voor het vervoer van het lachgas. Om die reden is het de beroepsvervoerder toegestaan lachgas te vervoeren. Aan de beroepsvervoerder worden geen aanvullende eisen opgelegd. De vervoerder heeft namelijk maar beperkt de mogelijkheid om de lading te controleren en zich te vergewissen van de overige omstandigheden. Daarnaast kan de beroepsvervoerder in verband met het briefgeheim niet altijd met zekerheid weten of hij lachgas vervoert. In het bijzonder bij het vervoer van gaspatronen die doorgaans in post- of verzenddozen*

verpakt zijn. Dit betekent dat de vervoerder, zonder de medewerking van de verkoper, niet kan weten wat zich in een pakket bevindt. Het is de verantwoordelijkheid van de verkoper, ook als hij gebruik maakt van een beroepsvervoerder, om ervoor te zorgen dat het lachgas wordt geleverd conform dit besluit. De wetgever bedoelt met beroepsvervoerder in het kader van de toepassing van lachgas als voedingsadditief bijvoorbeeld bedrijven gespecialiseerd in het vervoer van gevaarlijke stoffen maar ook postorderbedrijven. Het vervoeren van verpakte ampullen in een voertuig dat is ingericht voor het transport van horecaproducten, in het kader van de reguliere handel, kan bestemd zijn als voedingsadditief als bedoeld in dit besluit.”

Ten aanzien van de ontheffingen voor fabrikanten en handelaren van lachgas bestemd voor gebruik in de (dier)geneeskunde werden twee opmerkingen gemaakt. Een respondent verzoekt om ook de medische toepassing op te nemen in de algemene uitzondering welke wordt opgesteld voor de technische en gastronomische toepassing en daarmee de ontheffingsystematiek van de Opiumwet niet van toepassing te verklaren. De voornaamste reden die in de reactie wordt genoemd, is dat de geneesmiddelenketen waar lachgas als zijnde (dier)geneesmiddel onder valt al tot een voldoende sluitende regulering leidt. Om verschillende redenen is er echter voor gekozen om het (dier)geneeskundig gebruik van lachgas niet op te nemen in een algemene uitzondering in artikel 15a van het Opiumwetbesluit, zoals wel het geval is voor de toepassing van lachgas voor technische doeleinden en als voedingsadditief. Allereerst, de ontheffingsplicht uit artikel 6 Ow geldt voor alle geneesmiddelen die onder de Opiumwet vallen, ongeacht de toepasselijkheid van andere regelgeving zoals bijvoorbeeld de Geneesmiddelenwet. Feitelijk betekent dit dat fabrikanten van geneesmiddelen die ook op één van de lijsten bij de Opiumwet staan altijd zowel een handelsvergunning op grond van de Geneesmiddelenwet nodig hebben als een ontheffing op grond van de Opiumwet. Om precedentwerking tegen te gaan vindt de regering het belangrijk aan deze gebruikelijke regelgeving vast te houden die van toepassing is op alle middelen op lijst I en II bij de Opiumwet. Wanneer in het geval van lachgas de ontheffingsplicht van de Opiumwet wordt losgelaten en wordt volstaan met de vergunningsvereisten van de Geneesmiddelenwet, wordt mogelijk het signaal afgegeven dat de vergunningsvereisten uit de Geneesmiddelenwet een voldoende regulerend systeem zijn voor de productie en het verhandelen van extra risicovolle stoffen als geneesmiddelen die *ook* onder de Opiumwet vallen. Een dergelijke discussie en mogelijk gevolg zou volgens de regering onderdeel moeten zijn van een bredere behandeling van de Opiumwet, en niet moeten voortvloeien uit een eenzijdige handeling als het plaatsen van een middel op één van de lijsten van de Opiumwet. Daarnaast zijn fabrikanten en handelaren van geneesmiddelen reeds gewend te werken met het ontheffingsstelsel uit de Opiumwet. Voor hen betekent het aanvragen of wijzigen van een ontheffing een beperkte extra last. De ontheffingsplicht voor fabrikanten van lachgas als medisch hulpmiddel is in beginsel nieuw. In de meeste gevallen zullen fabrikanten van lachgas zowel lachgas bestemd voor gebruik als geneesmiddel als lachgas bestemd voor gebruik als medisch hulpmiddel produceren, waardoor de bijkomende lastendruk voor deze kleine groep minimaal is. Voorts hecht de regering belang aan een eenduidige aanpak waarbij niet onnodig onderscheid wordt gemaakt binnen een bepaalde sector, in dit geval de zorg.

Ook wordt door dezelfde partij aangegeven dat het niet mogelijk is om voor lachgas als medisch hulpmiddel een Opiumwetontheffing aan te vragen. Zonder voor de medische toepassing een algemene uitzondering te formuleren vergelijkbaar met de technische en gastronomische toepassing van lachgas is het, aldus indiener, niet meer mogelijk lachgas als medisch hulpmiddel te produceren en ver(groot)handelen. Volgens de regering staat de Wet op de medische hulpmiddelen niet in de weg bij het aanvragen van een Opiumwetontheffing. Op grond van de artikelen 6 en 8 Opiumwet kan een ontheffing worden aangevraagd en verleend vanuit het belang om de volksgezondheid te beschermen. De grondslag kan volgens de regering zo worden begrepen dat hier ook medische hulpmiddelen onder vallen. Om die reden is het volgens de regering niet nodig enige wijzigingen op te nemen. Wel is dit nader toegelicht in de Nota van Toelichting.

Ten aanzien van de inwerkingtredingsdatum van het besluit verzoekt een respondent overgangsrecht in te stellen. Er wordt geen overgangsrecht opgenomen, omdat zoals gebruikelijk na bekendmaking in het Staatsblad de regelgeving twee maanden later daadwerkelijk in werking treedt. Een andere respondent verzoekt de regelgeving direct in werking te laten treden. De regering volgt de gebruikelijke route en standaardprocedures van een wijziging een algemene maatregel van bestuur.

4. Preventie en voorlichting

Verschillende respondenten wijzen op het belang van voorlichting en preventie, al dan niet als alternatief van of als aanvulling op de voorgenomen maatregel om lachgas op lijst II bij de Opiumwet te plaatsen. Naast de wettelijke maatregel zet de regering ook in op preventie en

voorlichting. Zo wordt onder andere bestaand preventiemateriaal herzien en werkt Team Alert in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan een campagne over lachgas in het verkeer. Ook voert het Trimbos-instituut onderzoek uit naar lachgasgebruik onder jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond. Het onderzoek wordt eind 2020 opgeleverd en biedt handelingsperspectieven voor gerichte voorlichting en preventie voor deze groep.

5. Handhaving

Verschillende respondenten achten de inzet van de Opiumwet niet wenselijk omdat dit aanzet tot het ontstaan van een illegale markt. Het risico op een illegale handel in lachgas is voor de regering, net als bij andere drugs, geen reden om de voorgenomen maatregelen voor een verbod op oneigenlijk recreatief gebruik van lachgas niet te treffen. Op overtreding van het verbod zal worden gehandhaafd. Als alternatief op inzet van de Opiumwet wordt door respondenten verwezen naar extra inzet op preventie en voorlichting. Zie voor een verdere toelichting hierboven.

Verschillende respondenten wijzen erop dat het verbod sterk afhankelijk is van de handhavingscapaciteit bij de politie. Het is aan gemeenten, het OM en de politie om in de lokale driehoeken afspraken te maken over handhaving. Plaatsing van lachgas op lijst II bij de Opiumwet biedt de politie extra handvatten voor handhaving, naast de mogelijkheden die nu al bestaan, zoals handhaving op basis van de gemeentelijke APV en handhaving in het verkeer. Het verbod biedt een extra mogelijkheid om te handhaven in het verkeer, omdat het bezit van lachgas strafbaar wordt gesteld. Omdat lachgasgebruik in de regel niet aantoonbaar is in bloed, urine, adem of speeksel bij de bestuurder, en het effect van lachgas meestal ook maar van korte duur is, is het vrijwel onmogelijk om aan te tonen dat er sprake is van lachgasgebruik in het verkeer. Indien het daadwerkelijk gebruik van lachgas in het verkeer niet kan worden aangetoond, kan met onderhavig besluit wel op het bezit van lachgas, bijvoorbeeld met lachgas gevulde ballonnen in de auto, gehandhaafd worden.

Fonds Slachtofferhulp adviseert om lachgas op te nemen in het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer. Dit is echter niet nodig om rijden onder invloed van lachgas strafbaar te stellen. Rijden onder invloed van middelen die de rijvaardigheid beïnvloeden, is reeds strafbaar gesteld op basis van artikel 8, lid 1 van de Wegenverkeerswet. Het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer stelt slechts grenswaarden aan bepaalde stoffen. Voor alle andere middelen gelden geen grenswaarden. Het strafbaar stellen van het rijden onder invloed van lachgas is dus niet afhankelijk van het plaatsen van lachgas onder het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer. Het bepalen van grenswaarden voor lachgas is bovendien op dit moment niet mogelijk, omdat het niet traceerbaar is in bloed, urine, adem of speeksel. Ook voor het in aanmerking kunnen nemen of een verdachte onder invloed was bij een veroordeling terzake van roekeloosheid in het verkeer, is het niet nodig om lachgas op te nemen in het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer.